

ΕΙ ΚΑ ΣΤΙ ΚΑ

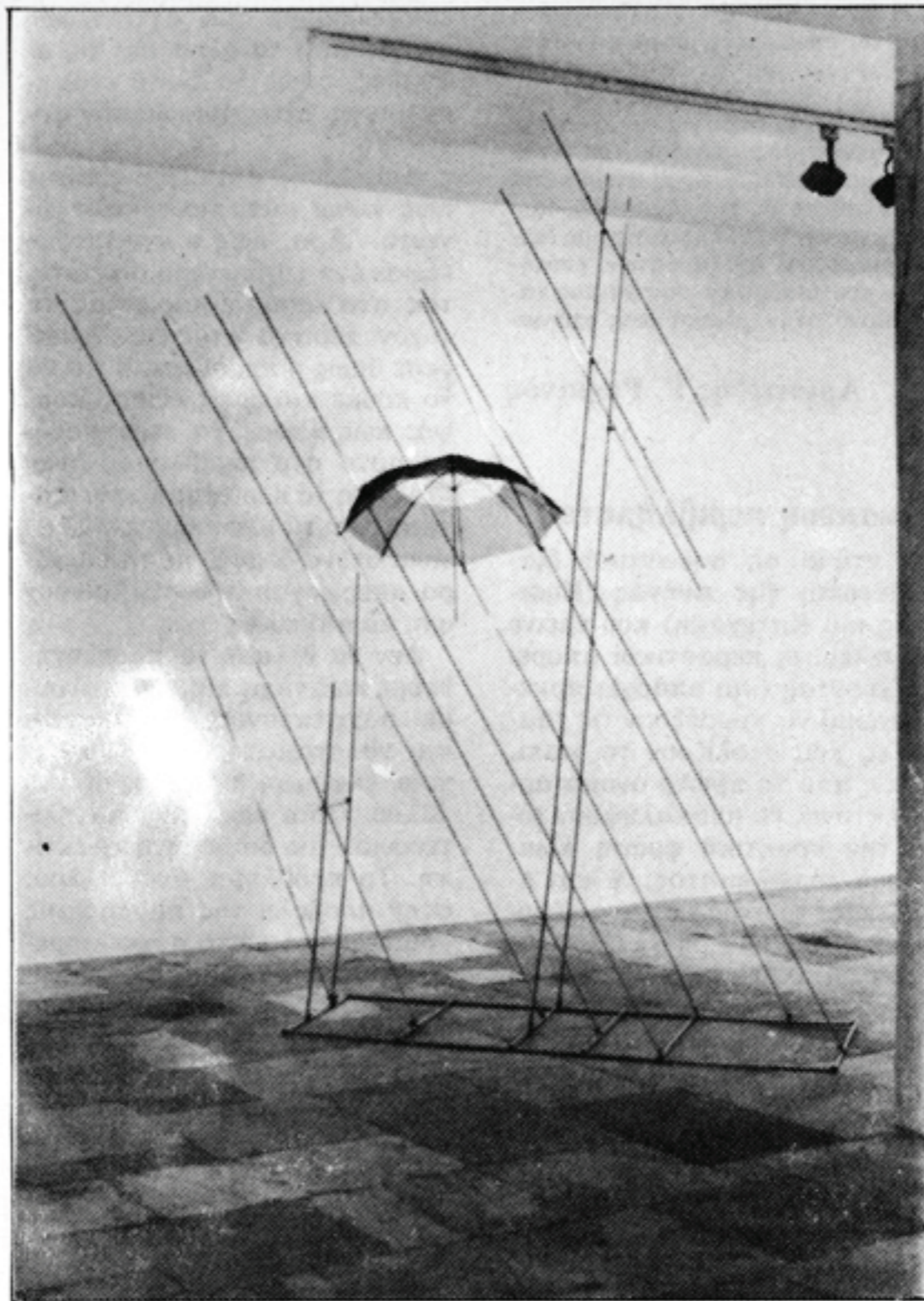
Ένας νεότερος «Αρχαίος», ένας Γέρος νέος

Η εικαστική περίοδος 1990-91 ξεκινάει κιόλας με αρκετές εκθέσεις —δύο όμως ξεχωρίζουν, στα δύο άκρα του ηλικιακού φάσματος, Ζογγολόπουλος (γ. 1903), Γέρος (γ. 1955).

8 γλυπτά του Γιώργου Ζογγολόπουλου, Γκαλερί Μπερνιέ ως 3.ΧΙ.

Οι ομπρέλες μέσα στη βροχή του Ζογγολόπουλου είναι ζωγραφιές μέσα στο χώρο με λεπτές ατσαλένιες βέργες, φακούς και μεταλλικό πλέγμα, κι έχουν τη λιτή χάρη, τη συνοπτική, συμπυκνωμένη έκφραση γιαπωνέζικης ξυλογραφίας. Κλείνουν μέσα τους δυνατότητες να γίνουν μνημειώδεις γλυπτικές συνθέσεις για το ύπαι-

45

Γ. Ζογγολόπουλος: «Ομπρέλα», 1990. Σύρμα, ατσάλι (290 x 250 x 60 cm)

θρο, κι ας είναι φτιαγμένες εδώ στην κλίμακα εσωτερικού χώρου. Το ίδιο με δυο γλυπτά - κατασκευές από νερό και ανοξείδωτο ατσάλι. Βρίσκονται μέσα στη θαυμαστή συνέπεια της δημιουργίας του Ζογγολόπουλου που, από 15 χρόνια αξιοποιεί το ειδικό αυτό ατσάλι, τους μεγεθυντικούς φακούς, και το νερό στο έργο του.

Η χάρη, η κομψότητα, ένταση του λανθάνοντος μνημειώδους, εξακολουθεί να χαρακτηρίζει την παραγωγή του μαζί με την *gana sciruitia*, μια χαρούμενη, νεανική πνοή που επενδύει το κάθε έργο του. Όλα καταγεγραμμένα από τον ίδιο, με ένα ελάχιστο μηχανικών μέσων, συνδυάζουν το άμεμπτο τελείωμα της μηχανής, με τη ζωντάνια της άμεσης επέμβασης του χειριού. Το μνημειώδες εκείνο που οραματίστηκε τόσες φορές δεν πραγματώνεται συχνά. Τελευταία στο Γοργοπόταμο και στην Πλατεία Κλαυθμώνος, το υλοποιεί σε λεπτομερή σχέδια και μακέτες έτοιμες για εκτέλεση που βραβεύθηκαν από τις επιτροπές όπως ταιρίαζε, αλλά δεν εκτελέστηκαν από τις αρχές γιατί έπασχαν (τα έργα) από τόλμη, απλότητα και φαντασία,

που φόβιζε τους συνηθισμένους στις εύκολες κοινοτοπίες και στην ευπρόσιτη μετριότητα. Έτσι έχουμε κληρονομήσει οι Αθηναίοι ένα τρισάθλιο κατασκεύασμα στην Κλαυθμώνος, και μένει πάντα η Εθνική Αντίσταση δίχως μνημείο.

Η υπόμνηση, με τις δυο αυτές περιπτώσεις, της παιδευσιακής αναπηρίας του υπεύθυνου πολιτικού τομέα της ελληνικής κοινωνίας, δεν μας ήλθε μόνο βλέποντας τα νέα έργα του Ζογγολόπουλου, αλλά και ακούγοντας, την αφήγηση της υπεύθυνης της Γκαλερί Μπερνιέ, Μαρίας Ηλιάδη, των τριών τουλάχιστον προσπαθειών της για να αποκτήσει η Αθήνα ένα χώρο παρουσίασης της σύγχρονης τέχνης, το 1979, με τον «Τεχνοχώρο» της Πατησίων, αργότερα με το εργοστάσιο Πουλόπουλου, για το οποίο μάλιστα έχουν εκπονηθεί σχέδια από ειδικό αρχιτέκτονα, και τέλος το εργοστάσιο Σικιαριδής της Πειραιώς.

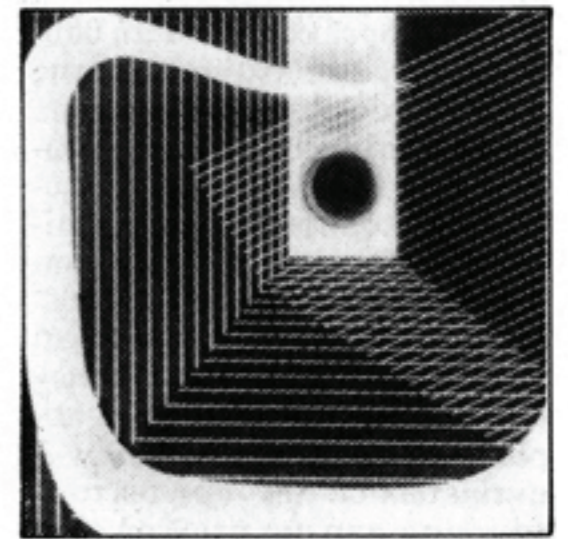
Όλες προσκρούσαν όχι σε αντίπαλα συμφέροντα, αλλά στην ασύγγνωστη αδιαφορία των αρχών στις οποίες ανήκουν οι χώροι, οι οποίες τους έχουν εγκαταλείψει. Έτσι, εξακολουθεί η σύγχρονη τέχνη στην Ελ-

λάδα δίχως εστία και στέγη. Ευτυχώς που έχουμε τα αγάλματα του Ζογγολόπουλου για να μας αγάλλουν.

★ ★ ★

Μετά την επαφή με τέτοια έργα, η προσέγγιση σε έργα άλλων, νεότερων καλλιτεχνών, κινδυνεύει να καταλήξει σε ανώμαλη προσγγείωση. Ωστόσο, η συνάντηση με το έργο του Βασίλη Γέρου στην πρώτη ατομική του στο «Δεσμό», ως 31.Χ, ήταν ευχάριστη έκπληξη. Τα έργα ανανεώνουν πρωτότυπα —100 χρόνια από την γέννηση του Ναούμ Γκαμπό— τη σύγχρονη γεωμετρική (και λίγο οπτική) τέχνη, που ξεπερνάει τα ελληνικά εικαστικά σύνορα.

Με την ευρηματική χρήση λαμπτήρων φθορισμού και ακτίνων λέιζερ πάνω σε χαραγμένες με τα εργαλεία και τη σιγουριά του χαρακτήρα επάλληλες

Β. Γέρος: «Χωρίς τίτλο», 1990. Ξύλο, πλεξιγκλάς, λέιζερ (100 x 100 cm)

πλάκες πλεξιγκλάς, ο Γέρος κατορθώνει συνθέσεις γραμμικά δομημένων γεωμετρικών στερεών που, με τις φυγές και τις προβολές τους, κινούν ένα τοπίο ολότελα αφηρημένο. Δεν πρόκειται για στεγνά γυμνάσματα προοπτικής. Αναδίνουν μια φωτεινή, σιωπηλή γαλήνη. Ο Γέρος μοιράζεται με το Ζογγολόπουλο το μεράκι για άμεμπτη εκτέλεση, με τα ίδια του τα χέρια, των έργων του.

Αθήνα, 12.Χ.90

Αλέξανδρος Ξύδης

● Έκθεση με τίτλο «Κυκλαδικός Πολιτισμός - Ζωή και Τέχνη στη Νάξο κατά την 3η π.Χ. χιλιετία» εγκαινιάζεται τη Δευτέρα 22 Οκτωβρίου ώρα 7.30 μ.μ. από τον υπουργό Πολιτισμού κ. Τζαννή Τζαννετάκη με αντιπροσωπευτικά δείγματα του Κυκλαδικού Πολιτισμού, που προέρχονται από την μεγαλόνησο των Κυκλάδων. Στην έκθεση έχουν συγκεντρωθεί αντικείμενα από τις παλιές καθώς και από τις νεότερες ανασκαφές στην Νάξο. Τα εκθέματα επέλεξε πενταμελής επιστημονική επιτροπή από τα Μουσεία: Εθνικό Αθηνών, Νάξου και Απειράνθου.